

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 6 maja 1925 r.

o wykonaniu ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. „o likwidacji majątków prywatnych” w wykonaniu Traktatu Pokoju, podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r. (Dz. U. R. P. № 70, poz. 467 z dnia 9 sierpnia 1920 r.)

Na mocy ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 31, poz. 183) i w wykonaniu ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 70, poz. 467) oraz na mocy art. 8 ustawy z dnia 4 lipca 1923 r. o organizacji i zakresie działania Głównego Urzędu

Likwidacyjnego (Dz. U. R. P. № 75, poz. 583) zarządza się co następuje:

§ 1. Terytorjalny zakres działania Komitetów Likwidacyjnych, utworzonych na podstawie art. 3 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. o likwidacji majątków prywatnych (Dz. U. R. P. № 70, poz. 467) zostaje ustalony nadal jak następuje: Komitet Likwidacyjny w Poznaniu obejmuje województwa: poznańskie i pomorskie; Komitet Likwidacyjny w Warszawie—wszystkie pozostałe województwa Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Przewodniczącym Komitetu Likwidacyjnego w Warszawie jest Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego, w Poznaniu Komisarz Głównego Urzędu Likwidacyjnego. Zastępców przewodniczących wyznacza Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego.

W skład każdego Komitetu muszą wchodzić oprócz przewodniczącego delegaci: Ministra Spraw Zagranicznych, Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz w każdym poszczególnym przypadku delegat Ministra, do którego kompetencji należy przedmiot likwidowany (art. 11 ust. z dnia 4 marca 1920 r. punkt 1 do 5). W wypadku, gdy likwidacji podlega majątek rolny kompetentnymi są Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Minister Reform Rolnych.

§ 3. Postanowienia Komitetu Likwidacyjnego zapadają zwykłą większością głosów; w razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

Wszelkie uchwały Komitetu Likwidacyjnego winny być zapisywane do specjalnej księgi protokółów i opatrzone podpisami przewodniczącego i obecnych członków Komitetu Likwidacyjnego.

§ 4. Do zakresu działania Komitetów Likwidacyjnych należą:

1) kwalifikowanie do likwidacji majątków, praw i interesów, podlegających likwidacji na mocy postanowień Traktatu Pokoju, podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r.;

2) decyzje o sposobach prowadzenia likwidacji w myśl art. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r.;

3) przeprowadzenie likwidacji majątków, praw i interesów, oraz wydawanie wszelkich zarządzeń, dotyczących likwidacji;

4) zwalnianie majątków, praw i interesów od likwidacji.

§ 5. W wypadku zbycia przez właściciela podlegającego likwidacji majątku, prawa lub interesu jeszcze do likwidacji niezakwalifikowanych, Komitet Likwidacyjny, po stwierdzeniu likwidacyjności przedmiotu w związku z ustawą z dnia 4 marca 1920 r., władny jest w drodze uproszczonego postępowania w myśl p. a art. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. zatwierdzić umowę zbycia o ile nowonabywca odpowiada warunkom ustalonym przez Komitet Likwidacyjny dla nabywców likwidowanych obiektów.

§ 6. Powziąwszy uchwałę o zakwalifikowaniu do likwidacji majątku, prawa lub interesu, Komitet Likwidacyjny zawiadamia o tem właściciela lub jego zastępcę listem poleconym. O ile Komitet Likwidacyjny jest w posiadaniu wiadomości, że właściciel przebywa poza granicami Państwa Polskiego, albo jeżeli adres jego nie jest znany, uchwałę powyższą ogłasza się w Minitorze Polskim. W ciągu miesiąca od dnia nadania listu poleconego lub od dnia ogłoszenia uchwały w Minitorze właściciel lub jego zastępca winien wskazać Komitetowi Likwidacyjnemu osobę zamieszkałą w granicach Rzeczypospolitej Polskiej upoważnioną do odbioru pism dla niego przeznaczonych. Jeżeli właściciel lub jego zastępca osoby takiej w powyższym terminie nie wskażą, zawiadomienia i pisma będą wywieszane w kancelarji Komitetu Likwidacyjnego w Warszawie względnie w Poznaniu. Osoby interesowane nie mają prawa zastąpienia się niewiadomością o tych zawiadomieniach. W wypadkach, jeśli likwidowany majątek, prawo lub interes należy do kilku właścicieli, wystarcza wysta-

nie pisma temu z nich, którego dokładny adres w Państwie znany jest Komitetowi Likwidacyjnemu.

§ 7. W przeciągu miesiąca od dnia nadania listu poleconego względnie ogłoszenia uchwały w Minitorze Polskim osobom interesowanym przysługuje prawo złożenia właściwemu Komitetowi Likwidacyjnemu sprzeciwu co do możności stosowania likwidacji.

W razie uznania sprzeciwu za uzasadniony, Komitet Likwidacyjny może znieść lub zmienić poprzednią uchwałę.

Niezgłoszenie sprzeciwu w terminie wyżej przepisany powoduje, że postępowanie likwidacyjne ma taki skutek, jak gdyby zgłoszono nieuzasadniony sprzeciw, a osobie przeciwko której skierowana jest uchwała o zastosowaniu likwidacji przysługuje jedynie prawo do sumy uzyskanej z likwidacji z zastrzeżeniem praw osób trzecich wobec odbiorcy tej sumy.

Zgłoszenie sprzeciwu nie wstrzymuje postępowania likwidacyjnego.

§ 8. Komitet Likwidacyjny w wypadkach, kiedy to uzna za wskazane, władny jest zażądać od właściciela likwidowanego przedmiotu lub jego zastępcy osobistego stawienia się, jako też żądać od nich złożenia w terminie wskazanym przez Komitet na piśmie lub osobiście wszelkiego rodzaju informacji i wyjaśnień, dotyczących likwidowanego przedmiotu.

W razie nieuzasadnionego niestawienia się właściciela lub jego zastępcy lub też niezłożenia na piśmie żądanych informacji i wyjaśnień w oznaczonym terminie, Komitet Likwidacyjny na podstawie własnych informacji ustala sam odnośne dane faktyczne, właściciel zaś traci prawo sprzeciwu przeciw tak poczynionym ustaleniom.

Uznanie niestawienia się lub niezłożenia wyjaśnień za uzasadnione należy do kompetencji Komitetu Likwidacyjnego.

§ 9. W razie zakwalifikowania do likwidacji majątków, praw lub interesów wpisanych do ksiąg gruntowych lub innych rejestrów publicznych Przewodniczący Komitetu Likwidacyjnego wnosi o zapisanie uchwały w księdze gruntowej, względnie w odnośnym rejestrze publicznym.

§ 10. Przy likwidacji majątków nieruchomości wszelki majątek ruchomy, stanowiący przynależność danej nieruchomości jest objęty jednocześnie likwidacją, o ile nie nastąpiło wyłączenie na skutek sprzeciwu w myśl § 7 niniejszego rozporządzenia.

§ 11. Przysługujące mężowi prawo zarządu i użytkowania nie stoi na przeszkodzie likwidacji majątku żony; majątek dzieci może być zlikwidowany bez względu na prawo rodzicielskie względem tego majątku.

§ 12. Po powzięciu uchwały kwalifikującej majątek, prawo lub interes do likwidacji Komitet Likwidacyjny określa sposób likwidacji stosownie do art. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. i zawiadamia o tem właściciela w trybie wskazanym w § 6 niniejszego rozporządzenia. Określenie tego sposobu może nastąpić jednocześnie z uchwałą kwalifikującą dany

przedmiot do likwidacji. Uchwała Komitetu Likwidacyjnego określająca sposób likwidacji nie jest zakarzalną.

§ 13. W razie powzięcia uchwały o zastosowaniu p. a, art. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. Komitet Likwidacyjny wzywa właściciela, aby w oznaczonym terminie zbył swój majątek, prawo lub interes w drodze dobrowolnej umowy, oraz podaje warunki, jakim nabywca winien odpowiadać. Termin powyższy nie może być krótszy od jednego miesiąca ani dłuższy nad sześć miesięcy, licząc od dnia powiadomienia właściciela o uchwale trybem przepisany w § 6 niniejszego rozporządzenia.

Umowa taka uzyskuje moc prawną dopiero po zatwierdzeniu jej przez Komitet Likwidacyjny.

Zatwierdzenie umowy zależy od uznania Komitetu Likwidacyjnego.

§ 14. Zbycie majątku, prawa lub interesu, dokonane bez zezwolenia Komitetu Likwidacyjnego lub niezatwierdzone przez Komitet Likwidacyjny, względnie przez Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego zgodnie z przepisami art. 6 ustawy z dnia 4 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 25 poz. 153), jest nieważne z samego prawa.

§ 15. O ile Komitet Likwidacyjny nie stosuje przepisów p. a art. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. albo o ile właściciel nie zbędzie zakwalifikowanego do likwidacji majątku, prawa lub interesu w wyznaczonym w § 13 trybie i terminie, lub sprzeda nieważnie z samego prawa (§ 14 niniejszego rozporządzenia) Komitet Likwidacyjny powoła uchwałę o likwidacji majątku drogą zatrzymania go na rzecz Państwa albo przez sprzedaż przymusową o czym zawiadamia właściciela lub jego zastępcę trybem, przewidzianym w § 6 niniejszego rozporządzenia.

§ 16. W wypadku likwidacji majątku drogą zatrzymania na rzecz Państwa Komitet Likwidacyjny wzywa właściciela, aby w terminie 1 miesiąca od dnia zawiadomienia, względnie ogłoszenia uchwały w Monitorze złożył Komitetowi Likwidacyjnemu ocenę likwidowanego majątku, prawa lub interesu, popartą odpowiednimi dowodami.

§ 17. Po otrzymaniu od właściciela oceny majątku, prawa lub interesu albo po upływie terminu wyznaczonego w myśl § 16 niniejszego rozporządzenia, Komitet Likwidacyjny zarządza oszacowanie likwidowanego przedmiotu przy pomocy jednego lub kilku rzeczoznawców, na zasadach odpowiednich instrukcyj, wydanych przez odnośny Komitet Likwidacyjny. Właścicielowi przysługuje prawo wglądu w określonym przez Komitet Likwidacyjny terminie i miejscu w akta szacunkowe oraz przedstawienia w tymże terminie Komitetowi Likwidacyjnemu swych uwag w przedmiocie oceny. Ostateczne określenie wartości likwidowanego majątku należy do kompetencji Komitetu Likwidacyjnego.

§ 18. Przy przejęciu nieruchomości na własność Państwa Komitet Likwidacyjny po dokonaniu oceny potrąca z tej oceny wartość przechodzących na Państwo Polskie zobowiązań i ciężarów rzeczowych.

§ 19. Jeżeli po dokonaniu oceny przez Komitet Likwidacyjny przedmiot do czasu przekazania go na własność Państwa ulegnie zmianie, wysokość oceny będzie odpowiednio sprostowana.

§ 20. Uchwała Komitetu Likwidacyjnego o przekazaniu przedmiotu na własność Państwa będzie ogłoszona w Monitorze Polskim. Majątek przechodzi na Państwo wraz z prawami i obowiązkami wynikającymi z tytułu własności w trzy dni po ogłoszeniu uchwały w Monitorze Polskim.

Jednocześnie Komitet Likwidacyjny zawiadamia dotychczasowego właściciela lub jego zastępcę o uchwale listem poleconym, skierowanym do niego pod adresem przez niego podanym lub w razie niewskazania pod jego nazwiskiem do miejscowości, w której się likwidowany przedmiot znajduje.

W zawiadomieniu tem należy:

- wymienić imię i nazwisko właściciela likwidowanego przedmiotu,
- wyszczególnić przedmiot przy nieruchomościach według ksiąg hipotecznych względnie według księgi gruntowej,
- oznaczyć wysokość szacunku likwidowanego przedmiotu,
- przy nieruchomościach wyszczególnić prawa rzeczowe osób trzecich na rachunek Państwa przejęte oraz sumę, na jaką wartość każdego prawa ustaloną została.

Obciążenia, niewymagające zapisu w księdze gruntowej obciążają nadal grunt i nie potrzeba ich wymieniać w uchwale.

e) ustanowić sumę kosztów postępowania likwidacyjnego, obciążających zlikwidowany przedmiot.

§ 21. Jednocześnie z powzięciem uchwały o przekazaniu majątku na własność Państwa, Komitet Likwidacyjny może wyznaczyć termin, w którym właściciel winien opuścić zajmowaną nieruchomość i po upływie którego nastąpi eksmisja przymusowa. W celu dokonania eksmisji Przewodniczący Komitetu Likwidacyjnego po upływie oznaczonego terminu nadaje uchwale Komitetu klauzulę egzekucyjną, poczem uchwała taka ulega wykonaniu przymusowemu przez odnośne organa podług przepisów obowiązujących w danym okręgu sądowym dla aktów opatrzonych klauzulą egzekucyjną.

§ 22. Majątki, prawa i interesy nie zbyte przez właściciela w myśl p. a art. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. nieprzejęte na własność Państwa w myśl p. b, tegoż art. i niezwolnione z likwidacji stosownie do p. 4 § 4 niniejszego rozporządzenia, ulegną sprzedaży na rachunek właściciela drogą przetargu sądowego na mocy obowiązującej w danym okręgu sądowym ustawy o postępowaniu niespornem i na warunkach, ustalonych przez Komitet Likwidacyjny.

O uchwale, przekazującej przedmiot właściwemu sądowi do sprzedaży, Komitet Likwidacyjny ogłasza w Monitorze Polskim i zawiadamia właściciela lub jego zastępcę.

§ 23. Wykreślenie wszelkich wpisów w księgach hipotecznych, względnie w księgach grunto-

wych w myśl § 9 niniejszego rozporządzenia, a także wypisów dokonanych wbrew przepisom ustawy z dnia 4 marca 1920 r. o rejestracji i zabezpieczeniu majątków niemieckich oraz dokonywanie wpisu uchwał o przeznaczeniu na likwidację o przepisaniu tytułu własności na nowonabywcę następuje na wniosek Przewodniczącego Komitetu Likwidacyjnego.

§ 24. Wszelkie koszty postępowania likwidacyjnego obciążają likwidowany majątek, prawo lub interes w granicach sum uzyskanych z likwidacji.

Wysokość kosztów określa Komitet Likwidacyjny.

§ 25. Uchwałę swą co do sposobu przeprowadzenia likwidacji Komitet Likwidacyjny władny jest zmienić w toku postępowania aż do wydania uchwały zatwierdzającej zbycie, względnie do ogłoszenia uchwały o przejściu prawa własności na Państwo.

Przewodniczącemu Komitetu Likwidacyjnego przysługuje prawo wstrzymania wykonania uchwały Komitetu z jednoczesnym obowiązkiem przedstawienia Komitetowi Likwidacyjnemu w terminie trzydziestodniowym odnośnej sprawy celem ponownego jej rozpatrzenia oraz z podaniem motywów, dla których wykonanie uchwały zostało wstrzymane.

§ 26. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc: rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego w przedmiocie regulaminu Komitetów Likwidacyjnych (Dz. U. R. P. № 107, poz. 704), rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego z dnia 14 maja 1921 r. (Dz. U. R. P. № 51, poz. 321) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 września 1921 roku (Dz. U. R. P. № 84, poz. 595).

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*

Minister Sprawiedliwości: *A. Żychliński*

Sprostowanie:

W Dz. U. R. P. № 53, poz. 357 w rozp. Rady Ministrów z dnia 6 maja 1925 r. w § 6 wydrukowano „w Minitorze” winno być „w Monitorze”.